

Branş Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Algısı: Metaforik Bir Çalışma

Fatih Selim ERDAMAR¹, Burhan AKPUNAR²

¹ Doktora Öğrencisi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü EPÖ Anabilimdalı Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, fatiherdamar@botmail.com

² Prof. Dr. Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Şanlıurfa, bakpinar23@gmail.com

Geliş Tarihi/Received: 17.05.2017

Kabul Tarihi/Accepted: 07.11.2017

e-Yayın/e-Printed: 31.12.2017

DOI: <http://dx.doi.org/10.14582/DUZGEF.1843>

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, eğitim araştırmalarına ilişkin branş öğretmenlerinin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Çalışma, 2016-2017 öğretim yılı güz döneminde Diyarbakır il merkezinde görev yapan 210 branş öğretmeni üzerinde yürütülmüştür. Veriler, katılımcılara sunulan, "Eğitim araştırmaları... gibidir, çünkü..." ifadesinin yer aldığı formlarla toplanmıştır. Elde edilen veriler, nitel yöntemler kullanılarak analiz edilmiş, frekans ve yüzde değerleri kullanılarak da tablolaştırılmıştır. Analizler sonucunda, katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik 192 geçerli metafor üretmiş olduğu belirlenmiştir. Bu metaforlar, ortak özellikleri bakımından incelendiğinde; olumlu ve olumsuz olmak üzere iki ana kategori altında, dokuz ayrı kavramsal kategoriye ayrılmıştır. Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik oluşturdukları metaforların %69,27 oranında olumlu ve %30,73 oranında da olumsuz kategoride değerlendirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Branş öğretmenlerinin üretmiş olduğu olumlu ve olumsuz kategoriler, cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde; erkek öğretmenlerin sayıca fazla olmalarından dolayı olumlu ve olumsuz görüş bildirmelerinde erkek öğretmenler lehine farklılık çıkmıştır. Kıdem değişkenine göre bakıldığında; olumlu düşünen öğretmenler arasında farklılık 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine, olumsuz düşünen öğretmenler arasında ise, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler ile 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler arasında eğitim araştırmalarına bakış açılarında büyük bir fark olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim araştırmaları, Metafor, Branş öğretmeni.

PERCEPTION OF BRANCH TEACHERS TOWARDS EDUCATIONAL RESEARCH: A METAPHORICAL STUDY

ABSTRACT

The purpose of this study is to reveal the perceptions of branch teachers about educational researches through metaphors. The study was carried out on 210 branch teachers working in Diyarbakır city center during the fall semester of 2016-2017 academic year. The data are collected with forms submitted to the participant, such as "Education researches...like this, because ...". The obtained data were analyzed using qualitative methods and tabulated using frequency and percentage values. As a result of the analyzes, it was determined that the participants produced 192 valid metaphores for educational researches. When examined in terms of their common characteristics, these metaphors were examined under two main categories, namely positive and negative, and in nine separate conceptual categories. It has been achieved that the metaphors that the branch teachers set for educational researches can be evaluated as positive 69.27% and 30.73% in the negative category. When positive and negative categories produced by branch teachers are examined according to gender variable, because of the high number of male teachers, positive and negative opinions were different in favor of male teachers. According to seniority variable; differences between positive thinking teachers favor for teachers with 1-10 years of seniority, among the negatively thoughtful teachers, it is seen that there is not a big difference between the teachers who have 1-10 years of seniority and the teachers who have 11 years and over the years in terms of educational researches.

Keywords: Educational researches, Metaphors, Branch teacher.

1. GİRİŞ

Tüm bilim dallarında olduğu gibi eğitim bilimlerinde de zaman içerisinde yapılan bilimsel araştırmaların etkisiyle öğrenme ve öğretme faaliyetlerinin yürütülmesinde değişişikliklere gidilmektedir. Yaşanan değişişimlerin

eğitim ortamlarına aktarılmasında en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Davranış mimarları olarak anılan öğretmenlerin, eğitim öğretim sürecini planlayıp uygulamaya geçirirken, eğitim bilimlerin de yaşanan değişimlerin etkisiyle eğitim ortamlarını yeniden yapılandırılmaları beklenir. Öğretmenlerin bu görevini yerine getirirken sahip olmaları gereken bazı nitelikler arasında; sürekli öğrenmeye açık olmak, alanıyla ilgili yapılmış araştırmaları takip etmek ve üretken olmak gibi özellikler sayılabilir.

Eğitimde kalite ve verimliliğin temel belirleyicilerinden biri, eğitim sürecini yürüten öğretmenlerin nitelikleri olduğundan, nitelikli bir eğitimin temel koşulu da nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesidir (Ayaz ve diğerleri, 2015). Öğretmenlerin mesleki alandaki yeterlilikleri, fiziki koşullar, eğitim araç-gereçleri ve uygulanan eğitim programlarının niteliklerinden daha çok önem arz etmektedir. Çünkü en iyi araç-gereç sağlansa bile, öğretmen yeterli değilse, eğitimin etkili olması beklenemez (Küçüktepe, 2013). Fındıkcı' ya (1997) göre; Öğretmen gerekli bilginin kazanılmasını kolaylaştıran, gerekli ortamları hazırlayan bir rol benimsemek durumundadır. Bunu en iyi biçimde yapabilmek için de en az öğrencileri kadar öğrenmeye açık ve istekli olması gerekir (Akt: Özkan, 2005). Bu noktada öğretmenden, kendini çağın gerektirdiği şekilde güncellemesi, alanıyla ilgili değişim ve gelişimleri takip edip edindiği tecrübeleri eğitim ortamına taşıması beklenir. Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlamada alanlarıyla ilgili gelişmeleri konu alan eğitim araştırmalarını takip etmeleri son derece önemlidir. Çünkü eğitim araştırmaları, bir anlamda öğretmenlerin veya eğitimcilerin deneyimlerini yansıtmaktadır. Beşeri ve sosyal bir disiplin olan eğitim bilimi literatürünün, kontrolü ortamlardaki deney ve gözlemden ziyade, uzun süreli gözlemleri de içeren deneye dayalı olduğu hatırlandığında, eğitim araştırmalarının öğretmenin mesleki gelişimi için önemi daha iyi anlaşılır.

Eğitim araştırmaları denince akla eğitim alanında yapılan araştırmalar gelmektedir. Yapılan araştırmalar; bilimsel dergi makaleleri, konferans sunumları, bilimsel raporlar, çevrimiçi kaynaklar (ERIC, Web of Science, ULAKBİM ve benzeri veri tabanları.) ve tezler gibi birincil kaynaklarda; derleme, alana özgü kitaplar, ansiklopediler ve el kitapları (handbooks) gibi ikincil kaynaklarda yayımlanmaktadır. Bilimsel araştırmaların yayımlandığı birincil kaynaklar bilginin üretildiği ilk elden bilgiyi, ikincil kaynaklar ise birincil kaynaktaki bilgi hakkında yazılan şeyleri içermektedir (McMillan ve Schumacher, 2006; Akt: Yıldırım ve diğerleri, 2014). Bassey (1999) ' e göre; eğitim araştırması, eleştirel bir çalışma olup öğretmenlere ve eğitim programcılarında uygulamalarını geliştirmek için katkı sağlar. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin incelenmesi, gözlemlenmesi, bunların neticesinde elde edilen bulguların analizi ve yorumlanması gibi basamaklardan oluşan eğitim araştırmaları; eğitim uygulamalarının geliştirilmesine önemli katkı sunmaktadır. Bu süreçte başrol, uygulayıcı konumundaki öğretmenlerdir. Öğretmenlerin alanlarındaki gelişmeleri izlemeleri ve edindikleri bilgileri uygulamaları beklenir (Uçgun ve Ünal, 2015).

Eğitim sürecinde öğretmenden beklenen, bilimsel araştırmaları takip etmek ve bu araştırma sonuçlarından elde edilen deneyimleri uygulama sürecinde pratiğe geçirmektir. Bilimsel çalışmaların sınıfa aksettirilmesi için bu, son derece önemlidir. Nitekim bununla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) üniversiteler ile işbirliğine giderek hazırlanmış olduğu öğretmen yeterlilikleri çalışmasında; “öğretmen, mesleki gereksinimlerin farkında olarak kendini ve öğrenme-öğretme sürecini geliştirmek için hizmet içi eğitim, toplantı ve seminerlere katılabilmeli, alanı ile ilgili yazıları takip etmelidir” tavsiyesi yer almaktadır (MEB, 2008). Bu anlamda, amacı eğitimde yaşanan değişimin anlaşılması ve uygulamaya taşınması olan eğitim araştırmalarının, öğretmenler tarafından bilinmesi ve takip edilmesi beklenmektedir (Everton, Galton ve Pell, 2000; Ekiz, 2006; Şahin ve Arcagök, 2013). Eğitim ortamlarında ilgi, tutum, mesleki durum, öğrenme süreçlerinin belirlenmesi ve uygulanan eğitim programlarının değerlendirilmesi gibi birçok konuda öğretmen, öğrenci ve idareciler üzerine birçok eğitim araştırmaları yapılmaktadır. Günümüzde eğitim araştırmalarının da sıkça kullanılan yöntemlerden biri de metaforlardır. Kavramları anlamlandırırken çoğu zaman, algılamak istediğimiz kavramı başka bir kavrama benzetiriz ya da iki kavram arasındaki ortak yönleri anımsarız. Kullandığımız bu yöntem son yıllarda gelişen ve akıl yürütmenin birincil mekanizması olarak görülen metaforları ifade etmektedir. Aslında bir kavramı başka bir kavrama benzeterek algılamaya çalışıyorsak metafor kullanıyoruz demektir (Ocak ve Gündüz, 2006).

İnsanların okulu kavramlaştırma duyarlı, analitik ve betimsel bir araç olarak metafor geliştirdikleri gibi eğitim uygulamalarının mevcut durumunu anlamada ve araştırmada da bir araç olarak metafor kullandıkları görülmektedir (Balcı, 2008). Geleneksel metafor incelemesi edebiyatla sınırlanır, sadece dilin bir karakteristiği, düşüncelerin ve eylemlerin değil kelimelerin bir özelliği olarak görülür. Ancak 20.yüzyıldaki metafor çalışmaları ve özellikle de Lakoff ve Johnson'un 1980 yılında yayınladıkları *Metaphors We with Live by* isimli eserle ortaya koydukları ve "Çağdaş Metafor Teorisi" olarak anılan teori günümüzde metafor kavramını, disiplinler arası uygulamalarla biliş/zihin(cognition) ve bildirişim (communication) çalışmalarının merkezine yerleştirmiştir (Akşehirli, 2007). Etimolojik olarak metafor kavramı, Yunanca "Metapherein" ya da "Metafora" kelimelerinden türemiştir. "Metapherein" kelimesini oluşturan "Meta" öte, "pherein" ise taşımak, yani bir şeyi öte bir yere taşımak anlamındadır (Levine, 2005). Aydın (2006) metaforu; "bir kavramı, kelimeyi, terimi, olguyu daha anlaşılır kılmak amacıyla, başka bir anlamda olan bir sözcükle ilgi kurularak, benzetme yoluyla kullanılması" şeklinde tanımlamaktadır. Metafor, bir şeyi diğerine göre kıyaslama ve anlamlandırma sürecidir (Clarcken, 1997). Arnett'e (1999) göre; metafor, algı aracı; Lakoff ve Johnson'a (2005) göre; bir şeyi başka bir şeyin bakış açısıyla anlamlandırmak; Saban'a (2008) göre ise; soyut karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlamada ve açıklamada kullanabilecek güçlü bir zihinsel unsurdur. Geçici anlamlar yüklemektense kalıcı gerçeklikleri dile getirmek amacıyla kullanılan metaforlar, dilde kalıcı ifadeler olarak bilinirler (Demir, 2005).

Metafor, bir kavramın bireyde oluşturduğu etiket, anlam ya da kavramsal ifadelerdir. Bir görme ve anlama sürecidir. Bireylerin basit olarak bir kavramı bir başka kavramla açıklamasından daha önemli ve güçlü bir zihinsel üretimdir çünkü ilgili kavrama dönük sahip olunan derinliği ve deneyimleri ifade eder (Eraslan, 2011). Bireyler, kendi veya başkalarının duygu ve düşüncelerini tanımlarken metaforları işe koşarlar. Bu da bireylerin yaşam algılarını sunmalarında önemli bir unsur olarak görülmektedir. Metaforlar, bireylerin dünyayı ve kendilerini algılama biçimlerini göstermektedir. Metafor kullanımı, bireyin genel olarak dünyayı algılayışını yapılandıran bir düşünme biçimi ve bir görme biçimi anlamına gelir. Metaforlar, okuyucuda veya dinleyicide bilişsel bir sürecin aktif olmasını sağlar (Yaşar ve Girmen 2012). Metaforlar canlı- cansız, soyut- somut olabileceği gibi olumlu-olumsuz da olabilmektedir. Bilgi toplama ve sorgulama aracı da olabilen metaforlar, aynı zamanda, yeterince anlaşılmamış konuların daha kolay anlaşılmasını sağlamaktadır (Semerci, 2007).

Sosyal gerçekliğimizin çoğunu metaforik terimlerle anladığımızdan ve fiziksel dünya anlayışımız da kısmen metaforik olduğundan, metafor bizim için gerçek olan şeyin değerlendirilmesinde çok önemli bir rol oynar (Çetin ve Evcim, 2009). Güner' in (2013) Lakoff ve Johnson' dan aktardığına göre; "Kendi gerçeklerimizi metaforlarla açıklar ve bu metaforlara göre davranırız" diyerek bir konu üzerindeki düşüncelerimizi açıklayan metaforların aynı zamanda davranışlarımıza da yön verdiğine değinmektedirler. Goatly' e (2002) göre; metaforlar, eğitimle ilgili yorum yapabilmeyi kolaylaştırırlar. Bundan dolayı eğitim-öğretim sürecine dâhil olan bireylerin, araştırılan konu hakkındaki düşüncelerini belirlemek için metaforların işe koşulması etkili bir yöntem olabilir (Tok, 2013). Bu çerçeveden bakıldığında, eğitime dair teorik araştırmalar ile sınıftaki uygulama arasındaki boşluğu doldurması beklenen öğretmenlerin, eğitim araştırmaları konusundaki algı, tutum, ilgi ve beklentileri oldukça önemlidir (Şahin ve Arcagök, 2013). Dolayısıyla, amacı, eğitim araştırmalarına ilişkin branş öğretmenlerinin sahip oldukları olumlu ve olumsuz algılarını cinsiyet ve kıdem değişkenine göre metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmak olan bu çalışmanın, literatüre katkı sağlaması beklenebilir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Olgu bilim yöntemi, Katılımcıların olaylara, olgulara ve eylemlere hangi anlamları yükledikleri (Glner, Morgan ve Leech, 2015). bilinen;ancak yeterli bilgi sahibi olmadığımız ya da tam anlayışlamamış olgulara yönelik yapılan ayrıntılı çalışma şeklidir (Yıldırım ve Simsek, 2011).Verilerin tablolaştırılmasında ise frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır.

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Diyarbakır il merkezinde görev yapan branş öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma gönüllülük esasına göre 2016-2017 öğretim yılı güz döneminde Diyarbakır il merkezinde görev yapan toplam 210 (96 Kadın, 114 Erkek) branş öğretmeninden oluşturulmuştur. Çalışmaya katılımda gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmaya katılan branş öğretmenlerinin demografik özellikleri tablo eşliğinde sunulmuştur.

Tablo 1. 23 farklı branştan oluşan 192 katılımcının demografik özellikleri

Değişken	(f)	(%)	
Cinsiyet	Kadın	91	47,40
	Erkek	101	52,60
Kıdem	1-5 Yıl	55	28,65
	6-10 Yıl	62	32,29
	11-15 Yıl	47	24,48
	16-20 Yıl	17	8,85
	21 ve Üzeri	11	5,73
Toplam	192	100	

Tablo 1'e bakıldığında; katılımcıların %47,40'nın kadın; %52,60'nın da erkek olduğu görülmektedir. Buna göre çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni bakımından dengeli bir dağılım gösterdiği söylenebilir. Kıdem değişkeni açısından Tablo 1'e göre, katılımcıların %28,65'i (1-5) yıl, %32,29 ' u (6-10) yıl , %24,48' i (11-15) yıl, %8,85 i (16-20) yıl ve %5,73'ü ise 21 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir. Buna göre, çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğunlukla (1- 15) yıl kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

2.2.1. Çalışma grubunun Branşlarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan 192 branş öğretmenin 23 farklı branşa göre dağılımları tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerinin Branşlarına Göre Dağılımı

Branş	Frekans	Branş	Frekans
1. Almanca	1	13. İngilizce	22
2. Beden Eğitimi	11	14. İlköğretim Matematik	14
3. Bilişim Teknolojileri	6	15. Kimya	6
4. Biyoloji	8	16. Matematik	12
5. Coğrafya	9	17. Müzik	4
6. Din Kültürü ve Ahlak bilgisi	8	18. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	11
7. Fen ve Teknoloji	8	19. Sosyal Bilgiler	6
8. Felsefe Grubu	6	20. Tarih	10
9. Fizik	9	21. Teknoloji Tasarım	4
10. Fransızca	1	22. Türkçe	13
11. Görsel Sanatlar	6	23. Türk Dili ve Edebiyatı	13
12. İlahiyat Meslek Dersleri	4		
Toplam			192

Araştırmaya katılan öğretmenlerin branş dağılımları incelendiğinde, 23 farklı branştan 192 öğretmenin formu geçerli sayılmıştır. En çok İngilizce Öğretmenleri, en az da Almanca ve Fransızca Öğretmenlerinin görüş bildirdikleri görülmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması

Çalışmada veriler, araştırmacıların geliştirdiği form ile elde edilmiştir. Bunun için üç farklı üniversiteden eğitim bilimleri alanında uzman dört öğretim elemanının görüşleri alınmış ve forma son şekli verilmiştir. Formun birinci bölümünde kişisel bilgiler; ikinci bölümde ise, "Eğitim araştırmaları... gibidir, çünkü..." biçimindeki cümle yer almıştır. Formun uygulanmasında, katılımcı öğretmenlere formun doldurulmasına ilişkin bilgi verilmiş ve eğitim araştırmalarını tek bir metafora benzetip açıklamalarının beklendiği araştırmacılar tarafından ifade edilmiştir. Toplam 210 öğretmene uygulanan formlardan 192'si, değerlendirilmeye alınmış, geriye kalanlar amaca uygun olmadığı için değerlendirme dışında tutulmuştur

2.4. Verilerin Analiz Edilmesi

Çalışmada elde edilen veriler, dört aşamada analiz edilmiştir. Nitel çalışma yöntemlerinden içerik analizi, verilerin tablolaştırılmasında ise frekans ve yüzde değerleri kullanılarak hesaplamalar yapılmıştır. Bunun için SPSS paket programı kullanılmıştır. Yapılan analizin aşamaları şu şekildedir:

1. *Listeleme Aşaması:* İlk olarak branş öğretmenlerinin eğitim araştırmaları kavramıyla ilgili oluşturdukları 210 metafor incelenerek, listelenmiştir. Daha sonra üretilmiş metafor ile açıklama cümleleri birlikte değerlendirilmiştir. Metafor ve açıklama cümlesi karşılaştırıldığında 18 form çeşitli nedenlerden ötürü (nedeni

açıklanmamış veya açıklama cümlesi ile verilen metafor arasında ilişki kurulamamış ve açıklama cümlesi boş bırakılmış) elenmiştir. Ardından, kalan 192 metafor numaralandırılarak alfabetik sıraya göre tablolaştırılmıştır.

2. *Kategorileştirme Aşaması:* Bu aşamada, üretilen metaforlar gerekçeleri de göz önüne alınarak tema ve yansıtılmak istenen düşünceye göre benzerlik ve farklılıkları dikkate alınarak gruplara ayrılmıştır. Bazı metaforlar (Sihirli değnek, dipsiz kuyu, güneş, deniz feneri, boşa kürek çekmek, bozuk plak) birden çok farklı anlamlar taşıdıkları için, taşıdıkları anlama bakılarak sınıflandırılmıştır. Daha sonra gruplara ayrılmış olan metaforlar araştırmacılar tarafından yansıttığı temaya göre önce olumlu ve olumsuz olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmıştır. Sonrasında ise, olumlu metaforlar kendi aralarında dört, olumsuzlar ise beş kategoriye adlandırılıp kategorize edilmiştir. Elde edilen metaforlar olumlu veya olumsuz olarak sınıflandırılırken, belirtilmiş metafor kelimesinin taşıdığı anlama göre değil, çünkü kelimesinde sonra yapılmış olan açıklama dikkate alınmıştır.

3. *Frekans ve Yüzde Hesaplama Aşaması:* Değerlendirmeye alınan 192 metafor, SPSS paket programı vasıtasıyla katılımcıların cinsiyet ve kıdemine göre analiz edilip frekans (f) ve yüzdeleri (%) hesaplanmıştır.

4. *Geçerlilik ve Güvenilirlik Belirleme Aşaması:* Formun uzman görüşleri alınarak oluşturulması, bu formun uygulanmasından önce katılımcılara metaforla ilgili açıklamalar yapılması, katılımcılardan detaylı ve doğru bilgi alınmaya çalışılması, veri analiz aşamasının ayrıntılı açıklanması ve elde edilmiş bilgilerin açıklamalarıyla birlikte sunulması, araştırmanın geçerliliğini artıran özelliklerdir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak açısından, formdaki kategorilerle ilgili iki uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlara 192 metaforun bulunduğu liste ve dokuz kavramsal kategorinin adlarının yazılı olduğu listeler verilerek hiçbir metaforun dışarda kalmayacak şekilde eşleştirmeler yapmaları istenmiştir. Görüşüne başvuru alan uzmanların, 12 metaforu (Sihirli değnek (f=3), Pusula (f=3), Rehber (f=2), Deniz Feneri (f=1), Balon (f=1), Boşa kürek çekmek (f=1) ve Yapboz (f=1)) araştırmacılarından farklı kategoriye aktardıkları görülmüştür. Bu durumda güvenilirlik Miles ve Huberman (1994) formülüne göre (Güvenilirlik=görüş birliği/görüş birliği + görüş ayrılığı x100), $180 / 192 \times 100 = \%93,75$ hesaplanmıştır. Nitel araştırmalarda araştırmacı ve uzman görüşleri arasındaki uyumun %90 ve üzerinde olması istenen bir durumdur (Miles ve Huberman, 1994).

3.BULGULAR

Bu bölüm, araştırma kapsamında ulaşılan verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulguları içermektedir.

Araştırma bulguları, alt kategoride belirtildiği şekilde tablolar eşliğinde sunulmuştur.

3.1. Cinsiyet ve Kıdem Değişkenleri Bakımından Katılımcıların Görüşleri

Araştırmaya katılan 192 branş öğretmeninin cinsiyet ve kıdem değişkeni bakımından olumlu ve olumsuz görüşleri tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet ve Kıdem Değişkeni Bakımından Görüşleri

Değişken		Olumlu		Olumsuz	
		(f)	(%)	(f)	(%)
Cinsiyet	Kadın	64	48	27	46
	Erkek	69	52	32	54
Kıdem	1-5 Yıl	46	35	9	15
	6-10 Yıl	42	32	20	34
	11-15 Yıl	30	22	17	29
	16-20 Yıl	10	7	7	12
	21 ve Üzeri	5	4	6	10
Toplam		133	100	59	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni bakımından görüşleri incelendiğinde, olumlu görüş belirten öğretmenler içerisinde erkek öğretmenlerin (%52) oranının bayan öğretmenlere (%48) göre daha fazla olduğu, eğitim araştırmalarına karşı olumsuz görüş belirtmeleri bakımından incelendiğinde ise, yine erkek öğretmenlerin (%54) oranının kadın öğretmenlere göre (%46) daha fazla olduğu görülmektedir. Kıdem değişkeni bakımından olumlu görüş belirten öğretmenlerin durumu incelendiğinde, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%67), 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere göre (%33) eğitim araştırmalarına daha olumlu baktıkları görülmektedir. Kıdem değişkeni bakımından olumsuz görüş belirten öğretmenlerin durumuna bakıldığında, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler (%49) ile 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler (%51) arasında büyük bir fark olmadığı görülmektedir.

3.2. Eğitim Araştırmalarına Yönelik Oluşturulmuş Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamına alınan 23 farklı branştan toplam 192 öğretmenin, “Eğitim araştırmaları... gibidir” şeklindeki forma ilişkin ürettikleri metaforlar Tablo 4’te görülmektedir.

Tablo 4. Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik oluşturdukları metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1. Ağaç	1	39. Evren	1	77. Masal Kitabı	2
2. Ağlayan bebek	1	40. Fidan	1	78. Mercek	1
3. Akarsu	1	41. Futbol maçı	1	79. Mikroskop	1
4. Akıntıya ters yüzmek	1	42. Futbol topu	1	80. Mum ışığı	2
5. Anne	1	43. Galaksi	1	81. Navigasyon	1
6. Ansiklopedi	1	44. Gaz lambası	1	82. Okyanus	2
7. Araba	1	45. Güneş	4	83. Origami uçak	1
8. Ay	1	46. Gözlem kulesi	1	84. Oyun hamuru	1
9. Ayakkabı kalıbı	1	47. Gözlük	1	85. Oyuncak	1
10. Ayna	1	48. Hamur	2	86. Öğretmen	2
11. Baba	2	49. Hap	1	87. Öğrenci	1
12. Balon	3	50. Harddisk	1	88. Parmak izi	1
13. Bebek	1	51. Hesap makinası	1	89. Pınar	1
14. Bilgisayar	1	52. Hortum	1	90. Pusula	13
15. Bina	1	53. Işık	3	91. Rehber	9
16. Boş bir oda	1	54. İstanbul trafiği	1	92. Rotasız gemi	1
17. Boşa kürek çekmek	4	55. İstiridye	1	93. Saat	1
18. Bozuk makina	1	56. İşlem sağlaması	1	94. Sabun köpüğü	1
19. Bozuk plak	2	57. Kafdağı	1	95. Samanyolu	1
20. Bukalemun	1	58. Kaktüs	1	96. Serap görme	1
21. Camdaki buğu	1	59. Kalıp	1	97. Sihirli değnek	11
22. Çanta	1	60. Kan	1	98. Silikon vadisi	1
23. Çiçek bahçesi	1	61. Kanseri tümör	1	99. Stabilize yol	1
24. Çiftçi	1	62. Kısa yol	1	100. Su	2
25. Çocuk	2	63. Komedyen	1	101. Şoför	1
26. Çöldeki ayak izi	1	64. Ko-pilot	1	102. Teknoloji	1
27. Çöplük	3	65. Kullanım Kılavuzu	1	103. Telefon	1
28. Çözülemeyen denklem	2	66. Kumanda	1	104. Terazî	1
29. Dalgalar	2	67. Kumsala yazılan yazı	1	105. Trafik İşaretleri	1
30. Damar	1	68. Kurşun kalem	1	106. Uçak	1
31. Deney	1	69. Kutsal kitap	1	107. Uzay	2
32. Deniz feneri	5	70. Kutup yıldızı	14	108. Ütopya	1
33. Denklem çözme	1	71. Labirent	1	109. Yağmur	1
34. Dipsiz kuyu	4	72. Laboratuvar	1	110. Yapboz	3
35. Domino taşı	1	73. Lastik	1	111. Yazboz tahtası	3
36. Dünya	1	74. Lego	1	112. Yaşam koçu	1
37. Engin denizler	2	75. Lokomotif	1	113. Yetersiz	1
38. Ekmek kırıntısı	1	76. Maden	1		
	58		57		77
Toplam					192

Tablo 4 incelendiğinde; 23 farklı branştan 192 katılımcının eğitim araştırmalarına yönelik ürettiği 113 farklı metafor görülmektedir.

Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik oluşturdukları metaforlar olumlu ve olumsuz olmak üzere iki ana kategori ve dokuz başlık altında tablo 5’ te sunulmuştur.

Tablo 5. Eğitim araştırmalarına yönelik oluşturulan kategoriler

Kategoriler	(f)	(%)	
Olumlu Kategoriler	Yol Gösterici Çalışmalar	55	28,64
	Değişim ve Gelişim Gösteren Çalışmalar	20	10,42
	Fayda Sağlayan Çalışmalar	44	22,92
	Var Olanı Yansıtan Kapsamlı Çalışmalar	14	7,29
	Toplam	133	69,27
Olumsuz Kategoriler	Zaman içerisinde Değersizleşen, Dönemlik Çalışmalar	19	9,90
	Uygulamada Karşılığı olmayan Çalışmalar	13	6,77
	Gereksiz, Anlamsız ve Faydasız Çalışmalar	18	9,37
	Karmaşık ve Yapımıza uymayan Çalışmalar	6	3,13
	Ulaşılmaması Güç Çalışmalar	3	1,56
	Toplam	59	30,73
Toplam	192	100	

Katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik ürettiği 192 metafor, dokuz ayrı kavramsal kategori altında toplanarak değerlendirilmiştir. Bu kategoriler dördü olumlu, beşi ise olumsuz olmak üzere iki ana kategori altında toplanmıştır. Olumlu kategoriler: Yol Gösterici Çalışmalar, Değişim ve Gelişim Gösteren Çalışmalar, Fayda Sağlayan Çalışmalar ve Var Olanı Yansıtan Kapsamlı Çalışmalar olarak sınıflandırılmıştır. Olumsuz kategoriler ise: Zaman İçerisinde Değersizleşen, Dönemlik Çalışmalar, Uygulamada Karşılığı Olmayan Çalışmalar, Gereksiz, Anlamsız ve Faydasız Çalışmalar, Karmaşık ve Yapımıza Uygun Olmayan Çalışmalar ve Ulaşılması Güç Çalışmalar olarak kategorize edilmişlerdir.

Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik oluşturdukları metaforlara bakıldığında; bunların %69,27 oranında olumlu; %30,73 oranında da olumsuz kategoride değerlendirebilecek şekilde tasnif edilmiş olduğu görülmektedir.

3.2.1. Olumlu Kategoriler

Çalışmada, dört kategoriden oluşan olumlu kategoriler ve üretilmiş metaforlar tasnif edilerek değerlendirilmiştir. Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik oluşturdukları 133 olumlu metafor dört başlık altında tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 6. Eğitim araştırmalarına yönelik oluşturulan olumlu kategoriler ve metaforları

Olumlu Kategoriler	Metafor	(f)	Metafor	(f)	
Eğitim Araştırmalarını Yol Gösterici Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Baba	1	Lokomotif	1	
	Deniz feneri	4	Mikroskop	1	
	Denklemler Çözme	1	Mum ışığı	1	
	Gözlem kulesi	2	Navigasyon	1	
	Güneş	1	Öğretmen	1	
	Işık	1	Pusulaya	13	
	Ko-pilotluk	1	Rehber	9	
	Kullanım kılavuzu	1	Şöför	1	
Eğitim Araştırmalarını Değişim ve Gelişim Gösteren Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Kutup yıldızı	14	Yaşam koçu	1	
	Akarsu	1	Dipsiz kuyu	1	
	Bebek	1	Fidan	1	
	Bilgisayar	1	Işık	1	
	Çiftçi	1	Kısayol	1	
	Çocuk	2	Öğrenci	1	
	Dalgalar	1	Saat	1	
	Deney	1	Sihirli değnek	4	
Eğitim Araştırmalarını Fayda Sağlayan Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Deniz feneri	1	Telefon	1	
	Ağaç	1	Kalıp	1	
	Anne	1	Kaktüs	1	
	Araba	1	Kan	1	
	Ay	1	Laboratuvar	1	
	Baba	1	Lego	1	
	Bina	1	Maden	1	
	Çanta	1	Mercek	1	
	Çiçek bahçesi	1	Öğretmen	1	
	Damar	1	Parmak izi	1	
	Domino taşı	1	Pınar	1	
	Güneş	2	Sihirli değnek	7	
	Hamur	2	Silikon vadisi	1	
	Harddisk	1	Su	2	
	Hesap makinası	1	Terazi	1	
	Hortum	1	Trafik işaretleri	1	
Eğitim Araştırmalarını Var Olanı Yansıtan Kapsamlı Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Işık	1	Uçak	1	
	İstiridye	1	Yağmur	1	
	İşlem sağlaması	1			
	Dipsiz kuyu	3	Gözlük	1	
	Dünya	1	Okyanus	2	
	Engin denizler	2	Samanyolu	1	
	Evren	1	Uzay	1	
	Galaksi	1			
	Toplam				133

Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik oluşturdukları 133 olumlu metafor dört başlık altında kadem ve cinsiyet değişkenine göre tablo 7' de sunulmuştur.

Tablo 7. Olumlu kategorilere göre kadem ve cinsiyet değişken tablosu

Olumlu Kategoriler	Kadem								Cinsiyet					
	1-5 yıl		6-10 yıl		11-15 yıl		16-20 yıl		20 yıl ve üzeri		Kadın		Erkek	
	(f)	%	(f)	%	(f)	%	(f)	%	(f)	%	(f)	%	(f)	%
Eğitim Araştırmalarını Yol Gösterici Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	19	35	16	29	13	24	4	7	3	5	18	33	37	67
Eğitim Araştırmalarını Değişim ve Gelişim Gösteren Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	9	45	5	25	4	20	2	10	0	0	12	60	8	40
Eğitim Araştırmalarını Fayda Sağlayan Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	14	32	18	41	9	20	2	5	1	2	27	61	17	39
Eğitim Araştırmalarını Var Olanı Yansıtan Kapsamlı Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	4	29	3	21	4	29	2	14	1	7	7	50	7	50
Toplam	46	100	42	100	30	100	10	100	5	100	64	100	69	100

3.2.1.1. Yol Gösterici Çalışmalar

Tablo 5 incelendiğinde; branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin ürettikleri olumlu metaforlara bakıldığında, eğitim araştırmalarını “Yol Gösterici Çalışmalar” olarak gören öğretmenlerin oranının %28,64 olduğu, tüm kategoriler ve olumlu kategoriler içerisinde en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Kıdem değişkeni bakımından tablo 7 incelendiğinde, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %64; 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise %36’dır. Bu durumda, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin, 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarını kendi mesleki çalışmaları için daha çok “yol gösterici” buldukları söylenebilir. Cinsiyet değişkeni bakımından erkek öğretmenlerin oranı %67; kadın öğretmenlerin oranı ise %33’tür. Erkek ve kadın öğretmen oranları karşılaştırıldığında, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre eğitim araştırmalarını daha çok “Yol Gösterici” buldukları, ifade edilebilir. Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını en çok benzettikleri metaforların bazıları; Kutup yıldızı (f=14), Pusula (f=13), Rehber (9), Deniz feneri (f=4) ve Gözlem kulesi (f=2) şeklindedir. Branş öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

“Eğitim araştırmaları kişiyi gideceği yere doğrudan ulaştırmaç belki ama navigasyon cihazı gibi ulaşacağı hedefe kılavuzluk eder.” (Navigasyon metaforu, K-48)

“Eğitim araştırmaları eğitimci ve öğrencilerin eksiklerini tamamlar, onlara yol gösterir.” (Öğretmen metaforu, K-50)

“Eğitim araştırmaları bir rehber gibi yol gösterir. İnsanın ufkunu açar ve bilgiye ulaşmasını sağlar.” (Rehber metaforu, K-54)

“Eğitim araştırmaları tıpkı güneş ışınları gibi her tarafı aydınlatır ve eğitimcilere yol ve yön tayin ederler.” (Güneş metaforu, K-73)

“Eğitim araştırmaları ilerde var olacak sorunsalların belirlenmesi ya da ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması adına eğitim sürecine yön vermesi adına kutup yıldızı gibidir.” (Kutup yıldızı metaforu, K-113)

“Eğitim kişiye bir yaşam perspektifi oluşturur. Perspektiften yoksun kişiler ya da kurumlar gelecekte yollarını bulamazlar. Bu yüzden eğitim araştırmaları da tıpkı yaşam koçları gibi bize rehberlik ederler.” (Yaşam koçu metaforu, K-125)

“Eğitim adına yapılan her araştırmanın ardından gelen öğretmen ve öğrencilerin araştırmaya yönlendirilmesinde, teşvik edici unsur lokomotif görevi eğitim araştırmalarına düşmektedir.” (Lokomotif metaforu, K-135)

“Kaybolduğumuzda yolumuzu bulmamıza yarayan deniz feneri gibi eğitim araştırmaları da yeni yollar bulup açmayı sağlarlar.” (Deniz feneri metaforu, K-108)

“Eğitim sistemini ayakta tutan ve devamlılığını sağlayan eğitim araştırmalarıdır. Eğitim araştırmaları pusula gibi nereye varılacağını nasıl gidileceğini belirler.” (Pusula metaforu, K-85)

“Denkleme yolun ve yöntemin doğru ise seni sonuca götürür ve istediğini elde edersin. Eğitim araştırmaları da denklem gibi doğru yöntemler ile seni sonucu bulmaya yönlendirir.” (Denkleme çözme metaforu, K-126)

Katılımcılar tarafından oluşturulan on sekiz farklı metafor göz önüne alındığında, branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını kendi meslekleri için yol gösterici, doğru yola ulaştırıcı, rehberlik eden ve aydınlığa çıkaran çalışmalar olarak gördükleri söylenebilir.

3.2.1.2. Değişim ve Gelişim Gösteren Çalışmalar

Tablo 6’da, branş öğretmenleri ürettikleri 16 farklı [Sihirli değnek (f=4), Çocuk (f=2), Akarsu (f=1), Bilgisayar (f=1), Fidan (f=1), Işık (f=1), Öğrenci (f=1) ve Saat (f=1) gibi] metaforla, eğitim araştırmalarını %10,42 oranında “Değişim ve Gelişim Gösteren Çalışmalar” olarak görmektedirler. Cinsiyet değişkeni bakımından tablo 7 incelendiğinde, erkek öğretmenlerin oranı %40; kadın öğretmenlerin oranı ise %60’dır. Oranlar incelendiğinde, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre eğitim araştırmalarını daha çok “Değişim ve Gelişim Gösteren Çalışmalar” olarak buldukları söylenebilir. Kıdem değişkeni bakımından 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %70; 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin oranının ise %30 olduğu görülmektedir. Bu durumda, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin, 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarının kendi mesleki çalışmalarına değişim ve gelişim yönünden daha çok katkı sunduğuna inandıkları söylenebilir. Branş öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

"Eğitim araştırmaları yeni gelişmeler yaratıp yeni ufuklar açar. Böylece araştırma yapılan alanda sibirli değnek değmiş gibi yenilik yaratır." (Sibirli değnek metaforu, K-76)

"Her versiyonun da daha fazla özellikler yüklenen telefonlar gibidir eğitim araştırmaları. Yapılan çalışmalar sonucunda eğitimin yenilenmesini ve gelişimini sağlar." (Telefon metaforu, K-61)

"Eğitim araştırmaları deneyler gibidir. Sürekli yeni yöntemler dener ve farklı yaklaşımlar bulmaya çalışır. Bu sayede eğitimin sürekli gelişimini sağlar." (Deney metaforu, K-17)

"Toprak yaşam kaynağımız ve geleceğimizdir toprak eğitim gibi. Çiftçi toprağı nasıl daha verimli hale getirmek için çalışırsa eğitimcilerde eğitim araştırmaları yaparak eğitimin gelişmesine çalışırlar." (Çiftçi metaforu, K-14)

"Sürekli eğitim araştırıldıkça sürpriz yeni yöntemler ortaya çıkar toprak sibirli değnek değmiş gibi." (Sibirli değnek metaforu, K-77)

Katılımcıların oluşturduğu on altı farklı metafora bakıldığında, branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını sürekli değişim ve gelişim gösteren bu yönüyle de eğitime katkı sunan bir süreç olarak algıladıkları söylenebilir.

3.2.1.3. Fayda Sağlayan Çalışmalar

Tablo 5 ve tablo 6 incelendiğinde; branş öğretmenlerinin, oluşturduğu yirmi farklı metaforla, eğitim araştırmalarını %22,92 oranında "Fayda Sağlayan Çalışmalar" olarak gördükleri söylenebilir. Kıdem değişkeni bakımından tablo 7 incelendiğinde, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %73; 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise %27'dir. Bu durumda, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler, 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarını kendi mesleki çalışmaları için daha "faydalı buldukları" ifade edilebilir. Cinsiyet değişkeni bakımından erkek öğretmenlerin oranı %61; kadın öğretmenlerin oranı ise %39'dur. Oranlar incelendiğinde; erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre eğitim araştırmalarını daha çok faydalı buldukları söylenebilir. Oluşturulan bazı metaforlara baktığımızda; Sihirli değnek (f=7), Güneş (f=2), Hamur (f=2), Su (f=2), Anne (f=1), İstiridye (f=1), Öğretmen (f=1), Mercék (f=1) ve Yağmur (f=1) gibi 35 farklı metafordan oluştuğı görülmektedir. Branş öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

"Eğitim araştırmaları legolar gibi hayal gücünü artırıcı ve eğitimde yeni yaklaşımları geliştirir. Yeni yöntemler bulur ve uygular." (Lego metaforu, K-42)

"İstiridyeler denizin dibindeki maddeleri inciye dönüştürdükleri gibi eğitim araştırmaları da eğitime katkı sunar." (İstiridye metaforu, K-34)

"Güneşin etrafına ışık ve ısı yayması gibi eğitim araştırmaları da eğitimcilerin işlerin kolaylaştırır onlara yardımcı olur." (Güneş metaforu, K-26)

"İhtiyaç duyacağımız şeyleri çantamıza koyarız ya ihtiyaç duyduğumuzda hemen ulaşalım diye. Eğitim araştırmaları da çantamız gibi eğitim adına ihtiyaç duyacağımız şeyleri içinde barındırır." (Çanta metaforu, K-12)

"Bir ayakkabı ayağımızı vurduğu zaman rahatsız oluruz ve ayakkabı kalıbı işimizi kolaylaştırırsa, eğitim araştırmaları da eğitimin tıkandığı noktada eğitimcilere yardımcı olur." (Kalıp Metaforu, K-6)

"Araba bizi bir yerden başka bir yere götürüp işimizi kolaylaştırdığı gibi eğitim araştırmaları da bizi eğitimde iyi noktalara taşıyarak bize yardımcı olur." (Araba metaforu, K-4)

"Anneler nasıl çocuklarının eksiklerini ve ihtiyaçlarını giderdikleri gibi eğitim araştırmaları da öğretmenlerin ihtiyaçlarını gidererek destek olurlar." (Anne metaforu, K-2)

"Pınarların canlılara hayat vermesi gibi eğitim araştırmaları da eğitime hayat verir." (Pınar metaforu, K-52)

Üretilmiş otuz beş farklı metafora bakıldığında, branş öğretmenlerinin eğitim araştırmaları için, kendi öğretme süreçlerini sürdürmelerine katkı sunduğunu, eğitime canlılık ve hayat verdiğini, eğitim alanına sürekli yenilikler kattığını, sürekli ilgilenilmesi ve takip edilmesi gereken bir alan olduğunu belirtmişlerdir. Bu yüzden de eğitim araştırmalarını "Fayda Sağlayan Çalışmalar" olarak gördükleri söylenebilir.

3.2.1.4. Var Olanı Yansıtan Kapsamlı Çalışmalar

Tablo 5 ve tablo 6 incelendiğinde; branş öğretmenlerinin, oluşturdukları dokuz farklı metaforla eğitim araştırmalarını %7,29 oranında "Var Olanı Yansıtan Kapsamlı Çalışmalar" olarak gördükleri söylenebilir. Cinsiyet değişkeni bakımından tablo 7 incelendiğinde, erkek ve kadın öğretmenlerin oranının %50 olduğu

görülmektedir. Oranların birbirine eşit çıkmasından dolayı, cinsiyet değişkeni bakımından erkek ve kadın öğretmenlerin görüşlerinin benzer olduğu söylenebilir. Kıdem değişkeni bakımından 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler ile 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin oranlarının %50 olduğu görülmüştür. Oranların birbirine eşit çıkmasından dolayı, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler ile 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin eğitim araştırmalarını kendi mesleki çalışmaları için “var olan durumları yansıtan kapsamlı çalışmalar” olarak gördükleri söylenebilir. Oluşturulan metaforlara bakıldığında; Dipsiz kuyu (f=3) Engin denizler (f=2), Okyanus (f=2), Uzay (f=2) ve Samanyolu (f=1) şeklinde sıralanmaktadır. Branş öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

“İçinde her şeyi bulabileceğimiz bir dünya gibi kapsamlıdır.” (Dünya metaforu, K-20)

“Okyanus yüzeyine bakıldığında herhangi bir şey görülmez. Ama derinliklere indikçe çok farklılıklar ve güzellikler bizikarşular. Tıpkı eğitim araştırmaları gibi içine girdikçe ne kadar derin ve geniş kapsamlı olduğu görülüyor.” (Okyanus metaforu, K-49)

“Eğitim araştırmaları dipsiz kuyu gibidir. İçine girip araştırdıkça yeni yeni şeyler bulursunuz.” (Dipsiz kuyu metaforu, K-130)

“Araştırmaların içine girdikçe karşınıza çıkan sonuçlar bize sonsuzluğu anlatır. Eğitim araştırmaları engin denizler gibi ucu bucağı olmayan bir sonsuzluk gibidir.” (Engin denizler metaforu, K-74)

Katılımcıların oluşturduğu dokuz farklı metafor incelendiğinde, branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını; derinliği olan ve eğitim bilim alanında var olan durumların yansıtılmasında kullanılan bir araç olarak gördükleri, bu yüzden de eğitim araştırmalarını “Var Olanı Yansıtan Kapsamlı Çalışmalar” olarak değerlendirdikleri söylenebilir.

3.3. Olumsuz Kategoriler

Çalışmada, beş kategoriden oluşan olumsuz kategoriler ve üretilmiş metaforlar tasnif edilerek değerlendirilmiştir.

Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik oluşturdukları 59 olumsuz metafor beş başlık altında tablo 8’ de sunulmuştur.

Tablo 8. Eğitim araştırmalarına yönelik oluşturulan olumsuz kategoriler ve metaforları

Olumsuz Kategoriler	Metafor	(f)	Metafor	(f)
Eğitim Araştırmalarını Zaman içerisinde Değersizleşen, Dönemlik Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Bukalemun	1	Lastik	1
	Çöldeki ayak izi	1	Origami uçak	1
	Futbol topu	1	Oyun hamuru	1
	Gaz lambası	1	Oyuncak	1
	Kanser tümörü	1	Sabun köpüğü	1
	Kumanda	1	Stabilize yol	1
	Kumsala yazılan yazı	1	Yapboz	2
Kurşun kalem	1	Yaz-boz tahtası	3	
Eğitim Araştırmalarını Uygulamada Karşılığı Olmayan Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Ayna	1	İçi boş bir oda	1
	Balon	1	Masal kitabı	1
	Boşa kürek çekmek	3	Rotasız gemi	1
	Bozuk plak	1	Serap görme	1
	Çöplük	1	Teknoloji	1
Eğitim Araştırmalarını Gereksiz, Anlamsız Ve Faydasız Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Dalga	1		
	Akıntıya ters yüzmek	1	Çözümeyen denklem	1
	Balon	2	Ekme kırıntısı	1
	Bebek	1	Futbol maçı	1
	Boşa kürek çekmek	1	Hap	1
	Bozuk makine	1	Kalıp	1
	Bozuk plak	1	Mum ışığı	1
Camda oluşmuş buğu	1	Ütopya	1	
Çöplük	2	Yetersiz	1	
Eğitim Araştırmalarını Karmaşık ve Yapımıza Uymayan Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Çözümeyen denklem	1	Labirent	1
	İstanbul trafığı	1	Masal kitabı	1
	Komedyen	1	Yapboz	1
Eğitim Araştırmalarını Ulaşılmaması Güç Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	Ansiklopedi	1	Kutsal kitap	1
	Kafdağı	1		
Toplam				59

Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik oluşturdukları 59 olumsuz metafor beş başlık altında kıdem ve cinsiyet değişkenlerine göre tablo 9’ da sunulmuştur.

Tablo 9. Olumsuz kategorilere göre kıdem ve cinsiyet değişken tablosu

Olumsuz Kategoriler	Kıdem								Cinsiyet					
	1-5 yıl		6-10 yıl		11-15 yıl		16-20 yıl		20 yıl ve üzeri		Kadın		Erkek	
	(f)	%	(f)	%	(f)	%	(f)	%	(f)	%	(f)	%	(f)	%
Eğitim Araştırmalarını Zaman içerisinde Değersizleşen, Dönemlik Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	0	0	8	42	5	26	3	16	3	16	9	47	10	53
Eğitim Araştırmalarını Uygulamada Karşılığı Olmayan Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	2	15	5	39	3	23	2	15	1	8	5	38	8	62
Eğitim Araştırmalarını Gereksiz, Anlamsız Ve Faydasız Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	4	22	5	28	7	38	1	6	1	6	8	44	10	56
Eğitim Araştırmalarını Karmaşık ve Yapımıza Uymayan Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	2	33	2	33	1	17	0	0	1	17	4	67	2	33
Eğitim Araştırmalarını Ulaşılmaz Güç Çalışmalar Olarak Gören Öğretmenler	1	33	0	0	1	33	1	33	0	0	1	33	2	67
Toplam	9	100	20	100	17	100	7	100	6	100	27	100	32	100

3.3.1. Zaman içerisinde Değersizleşen, Dönemlik Çalışmalar

Tablo 5 ve tablo 8 incelendiğinde, branş öğretmenlerinin oluşturdukları on altı farklı metaforla, eğitim araştırmalarını %9,90 oranında “Zaman içerisinde Değersizleşen, Dönemlik Çalışmalar” olarak gördükleri söylenebilir. Kıdem değişkeni bakımından tablo 9 incelendiğinde, 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin, bu kategoriye yönelik metafor üretmedikleri, 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %42; 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise %58’dir. Bu durumda, 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin, 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarını kendi mesleki çalışmaları için daha değersiz ve dönemlik buldukları ifade edilebilir. Cinsiyet değişkeni bakımından erkek öğretmenlerin oranı %53; kadın öğretmenlerin oranı ise %47’ dir. Oranlar karşılaştırıldığında erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarını daha çok “Değersiz ve Dönemlik Çalışmalar” olarak buldukları sonucuna varılabilir. Oluşturulan metaforların bazıları şu şekildedir: Yaz-boz tahtası (f=3), Yapboz (f=2), Bukalemun (f=1), Oyuncak (f=1), Futbol topu (f=1) ve Sabun köpüğü (f=1). Branş öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

“Eğitim araştırmaları Çöldeki ayak izi gibidir. Çünkü Yapılan çalışmalar geçici ve günü kurtarmaya yönelik olduğu için zaman içerisinde siliniyor, izlerine pek rastlanmıyor.” (Çöldeki ayak izi metaforu, K-147)

“Eğitim araştırmaları bukalemun gibidir. Günümüze bukalemunun deri değiştirmesi gibi eğitim araştırmaları sonuçlarında sık sık değişmektedir. öğretmenlerin bu değişikliklere ayak uydurmak zor olduğu gibi, çoğu zaman da yapılan bu değişiklikler kalıcı olmuyor zaten.” (Bukalemun metaforu, K-145)

“Eğitim araştırmaları futbol topu gibi kim nereye vursa oraya gidiyor.” (Futbol topu metaforu, K-74)

“Eğitim araştırmaları kanser tümörü gibi sürekli büyüyor. Eğitim sistemi yapılan çalışmalarla daha iyiye gideceğine kanser tümörü gibi daha da kötüye gidiyor.” (Kanser tümörü, K-158)

“Eğitim araştırmaları kumsala yazılan yazılar gibidir. Çünkü sonucunda alınan kararlar geçici olup sürekli değiştiriliyor. Asıl soruna inmeden araştırmalar yapılıyor. İşin muhabatına sorulmadan günü kurtarma adına araştırmalar yapılıyor.” (Kumsala yazılan yazı metaforu, K-161)

“Eğitim araştırmaları kurşun kalem gibi zaman içerisinde değersizleşti.” (Kurşun kalem metaforu, K-162)

“Eğitim araştırmaları kağıttan yapılan origami uçaklar gibidir analık ve dönemliktir.” (Origami uçaklar metaforu, K-168)

Üretilmiş on altı farklı metafora bakıldığında, branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını; yanar döner, çabuk değişen, modası çabuk geçen, daha çok kötüye giden bir süreç olarak gördükleri, bu yüzden de eğitim araştırmalarını ” zaman içerisinde değersizleşen dönemlik çalışmalar” olarak değerlendirdikleri söylenebilir.

3.3.2. Uygulamada Karşılığı Olmayan Çalışmalar

Tablo 5 ve tablo 8 incelendiğinde; sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları on bir farklı metaforla [Boşa kürek çekmek (f=3), İçi boş bir oda (f=1), Rotasız gemi (f=1) ve Serap görme (f=1) gibi] eğitim araştırmalarını %6,77 oranında “Uygulamada Karşılığı Olmayan Çalışmalar” olarak gördükleri söylenebilir. Kıdem değişkeni bakımından tablo 9 incelendiğinde, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %54; 11 yıl ve üzeri kıdeme

sahip öğretmenlerin oranı ise %46'dır. Bu durumda, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler, 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarını daha çok “eğitim uygulamalarında karşılığı olmayan çalışmalar” olarak gördükleri söylenebilir. Cinsiyet değişkeni bakımından erkek öğretmenlerin oranı %62; kadın öğretmenlerin oranı ise %38'dir. Oranlar karşılaştırıldığında erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre eğitim araştırmalarını daha çok “ Uygulamada Karşılığı Olmayan Çalışmalar” olarak gördükleri sonucuna varılabilir. Branş öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

“Eğitim araştırmaları çukur ayna gibidir. Olanı olduğundan büyük yansıtır. Aslında değişen bir şey yoktur.” (Ayna metaforu, K-138)

“Eğitim araştırmaları Serap görmeye benzer. Emek verilerek hazırlanır. Makaleye ya da teze dönüştürülür. Ama elde edilen bulgular ne programa ne de öğrenciye yansır.” (Serap görme metaforu, K-173)

“Eğitim araştırmaları teknoloji gibi her geçen gün büyüyüp geliyor. Ama ya kâğıt üzerinde kalıyor ya da yanlış uygulanıyor.” (Teknoloji metaforu, K-175)

“Eğitim araştırmaları boşa kürek çekmek gibi, yapılan çalışmaların sonuçlarını karşılayacak ve sonuçların değerlendirilip uygulanacağı bir eğitim ortamı yok.” (Boşa kürek çekmek metaforu, K-183)

“Eğitim araştırmaları kıyıya vurup duran dalgalar gibidir. Dalgalar gibi yerinde sayıyor. Çalışmalar yapılıyor ama uygulamaya yansımıyor. Hep aynı boyda kalıyor.” (Dalga metaforu, K-184)

“Eğitim araştırmaları balon gibidir. Birçok araştırmalar yapılır balon şişer şişer ve en sonunda patlar eğitime yansıyan bir şey olmaz.” (Balon metaforu, K-8)

Üretilmiş on bir farklı metafora bakıldığında, branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını; pratikte bir şey katmayan, kâğıt üzerinde kalan, yerinde sayan, eğitime, öğrenciye ve öğretmene yansımayan çalışmalar olarak gördükleri, bu yüzden eğitim araştırmalarını “Uygulamada Karşılığı Olmayan Çalışmalar” olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

3.3.3. Gereksiz, Anlamsız ve Faydasız Çalışmalar

Tablo 5 ve tablo 8 incelendiğinde; branş öğretmenleri, oluşturdukları on altı farklı metaforla; [Çöplük (f=2), Balon (f=2), Bozuk plak (f=1), Boşa kürek çekmek (f=1), Ütopya (f=1) ve Yetersiz (f=1) gibi] eğitim araştırmalarını %9,37 oranında “Gereksiz Anlamsız ve Faydasız Çalışmalar” olarak gördükleri söylenebilir. Cinsiyet değişkeni bakımından tablo 9 incelendiğinde, erkek öğretmenlerin oranının %56; kadın öğretmenlerin oranının ise %44 olduğu görülmektedir. Oranlar karşılaştırıldığında, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre eğitim araştırmalarını daha çok gereksiz ve anlamsız gördükleri belirtilebilir. Kıdem değişkeni bakımından 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ile 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin oranlarının %50 olduğu görülmüştür. Oranların birbirine eşit çıkmasından dolayı, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler ile 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin eğitim araştırmalarını kendi mesleki çalışmaları için eşit oranda “Gereksiz ve Anlamsız” buldukları söylenebilir. Branş öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

“Eğitim araştırmaları ne istediğini bilmeyen her şeye ağlayan bebekler gibiler.” (Bebek metaforu, K-136)

“Eğitim araştırmaları bozuk plak gibi hep aynı şeyleri çalar. Kulakların pasını sileceğine cızırtı yapıp kafa şişirir.” (Bozuk plak metaforu, K-143)

“Araştırma sonuçları hiçbir işe yaramıyor. Çünkü sonuçlar üzerinde değerlendirme yapılmıyor. Bir yığın çöp gibi etkisiz anlamsız.” (Çöplük metaforu, K-148)

“Eğitim araştırmalarının layıkıyla yapıldığına inanmıyorum bu yüzden de ütopya gibidir.” (Ütopya metaforu, K-176)

“Eğitim araştırmaları eğitim uygulamaları üzerinde etkisi olmayan çalışmalardır. Yani ekmeğe kırntıları gibi önemsizdirler.” (Ekmeğe kırntıları metaforu, K-151)

Branş öğretmenlerinin; eğitim araştırmalarının içinin boş olduğunu, birçok çalışma yapılmasına rağmen eğitim alanına olumlu katkı sunulmadığını, sistemlerin sürekli değişiklik gösterdiği ama bu değişikliklerin eğitime pozitif yansımadığını ve yapılan çalışmaların samimiyetten yoksun olması nedeniyle, bu çalışmaları “Gereksiz, Anlamsız ve Faydasız“ buldukları görülmektedir.

3.3.4. Karmaşık ve Yapımıza Uymayan Çalışmalar

Tablo 5 ve tablo 8 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin oluşturdukları yedi farklı metaforla, eğitim araştırmalarını %5,39 oranında “Karmaşık Çalışmalar” olarak gördükleri söylenebilir. Kıdem değişkeni bakımından tablo 9 incelendiğinde, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %67; 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise %33 olduğu görülmektedir. Bu durumda, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin, 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarını daha çok “Karmaşık ve Yapımıza Uygun Olmayan Çalışmalar” olarak gördükleri ifade edilebilir. Cinsiyet değişkeni bakımından erkek öğretmenlerin oranının %56; kadın öğretmenlerin oranının ise %44’ tür. cinsiyet değişkeni bakımından bakıldığında; erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre eğitim araştırmalarını daha “karmaşık” buldukları söylenebilir. Oluşturulan metaforlar sırayla, Yap-boz (f=3), Bilinmeyenli denklem (f=1), Gezegenler (f=1), İrasyonel (f=1), Labirent (f=1), Mevlana (f=1) ve Şehir trafiği (f=1) şeklindedir. Sınıf öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

“Eğitim araştırmaları komedyenler gibi taklitlerle dolu. Başka ülkede uygulamalarını taklit edip bize uydurmaya çalışıyorlar doğal olarak yapımıza uymuyor.” (Komedyen metaforu, K-159)

“Eğitim araştırmaları bazı masal kitapları gibi kendi ülkemizin ekonomik ve kültürel yapısına uygun değildir. Yurt dışından olduğu gibi aktarılmaya çalışıyor.” (Masal kitabı, K-166)

“Eğitim araştırmaları yapboz gibidir. doğru parçaları bulup doğru yerlere oturtulamadı hala karışık bir durumda.” (Yapboz metaforu, K-189)

“Eğitim araştırmaları İstanbul trafiği gibi karmaşık ve içinden çıkılmaz bir halde.” (İstanbul trafiği metaforu, K-184)

Branş öğretmenlerinin oluşturduğu yedi farklı metaforla, eğitim araştırmalarını; başka ülkelerde yapılan çalışmaların taklidi olduğu, eğitim ve kültür yapımızla örtüşmediği, karmaşık bir halde olduğu nedenlerinden dolayı ” Karmaşık ve Yapımıza Uymayan Çalışmalar” olarak gördükleri belirlenmiştir.

3.3.5. Ulaşılması Güç Çalışmalar

Tablo 5 ve tablo 8 incelendiğinde; branş öğretmenleri ürettikleri üç farklı [Ansiklopedi (f=1), Kafdağı (f=1) ve Kutsal kitap (f=1)] metaforla eğitim araştırmalarını %1,59 oranında “Ulaşılması Güç Çalışmalar” olarak görmektedirler. Cinsiyet değişkeni bakımından tablo 9 incelendiğinde, erkek öğretmenlerin oranı %67; kadın öğretmenlerin oranı ise %33’tür. Oranlara bakıldığında; erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarını daha çok “Ulaşılması Güç Çalışmalar” olarak buldukları ifade edilebilir. Kıdem değişkeni bakımından 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %33; 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise %67’dir; Bu durumda, 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlere göre, eğitim araştırmalarını daha çok “Ulaşılması Güç Çalışmalar” olarak gördükleri söylenebilir. Branş öğretmenlerinin ürettikleri metafor açıklamalarının bir kısmı aşağıdaki gibidir:

“Her türlü bilginin içinde yer aldığı ama kütüphanenin bir köşesinde okunmadan öylece duran bir ansiklopediye benzer eğitim araştırmaları.” (Ansiklopedi metaforu, K-137)

“Eğitim araştırmaları Kafdağı gibi ulaşılması güç bir noktada yer almaktadır.” (Kafdağı metaforu, K-156)

“Eğitim araştırmaları Kutsal kitap gibi yükseğe konur. Var olduğu bilinir ama açılıp pek okunmaz.” (Kutsal kitap metaforu, K-163)

Katılımcılar tarafından oluşturulan metaforlar göz önüne alındığında, branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını; ulaşılması güç bir nokta, bir yer gibi algıladıkları bu yüzden de Eğitim araştırmalarını “Ulaşılması Güç Çalışmalar” olarak gördükleri söylenebilir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışma, branş öğretmenlerinin iş yaşamı sürecinde, meslektaşlarıyla diyalogları, araştırma eğilimleri ve gözlemleri sonucunda edindikleri deneyimlere bağlı olarak eğitim araştırmaları kavramına yönelik sahip oldukları algıları metaforlar aracılığıyla belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada belirlenmiş sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

İlk olarak, eğitim araştırmalarına yönelik öğretmenlerin oluşturmuş olduğu 192 metafor olumlu ve olumsuz olarak sınıflandırılmıştır. Sınıflama sonucunda 133 olumlu (%69,27) ve 59 da olumsuz (%30,73) metafor bulunmuştur. Olumlu metaforlar çerçevesinden eğitim araştırmalarına bakıldığında, branş

öğretmenlerinin, eğitim araştırmalarını; kendilerine yol gösteren, sürekli değişim ve gelişim gösteren, eğitim öğretim faaliyetlerini gerçekleştirilmede kendilerine fayda sunan ve eğitim süreci içerisinde gerçekleşen durumları kapsamlı bir şekilde yansıtan bir araç olarak gördükleri anlaşılmıştır. Branş öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına olumlu bakmaları, yapılan araştırmaları takip etmelerini kolaylaştıracak kanaati uyandırmıştır.

Branş öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun eğitim araştırmalarına olumlu bakması, literatürdeki başka araştırma sonuçlarıyla karşılaştırıldığında benzerlik göstermektedir. Ekiz (2006) ile Uçgun ve Ünal (2015), yaptıkları çalışmalarda eğitim araştırmalarını öğretmenlerin gerekli bulduklarını belirtmişlerdir. Yine Korkmaz, Şahin ve Yeşil (2011); Moudafidou, Melliou ve Georgopoulou (2011); Şahin ve Arcagök (2013), yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin eğitim araştırmalarına karşı olumlu tutuma sahip olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin, eğitim araştırmalarına karşı besledikleri olumlu tutumlar cinsiyet değişkeni bakımından incelendiğinde, erkek öğretmenlerin %52 oranında, kadın öğretmenlere (%48 oranında) göre, eğitim araştırmalarına daha olumlu baktıkları görülmektedir. Bunun olası bir nedeni olarak kadın öğretmenlerin okul dışında ev işleri ve çocuklarla ilgilenmelerinden dolayı eğitim araştırmalarına fazlaca zaman ayıramamaları olabilir. Kıdem değişkenine göre ise, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%67 oranında), 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip olanlara göre (%33 oranında), eğitim araştırmalarına daha olumlu baktıkları anlaşılmaktadır. Bunun olası bir nedeni, daha fazla kıdeme sahip öğretmenlerin zamanla eğitim araştırmalarının olumlu sonuçlarına vakıf olmamalarıyla ilgili olabilir.

Olumsuz metaforlar çerçevesinden eğitim araştırmalarına bakıldığında; branş öğretmenlerinin, eğitim araştırmalarını; zaman içerisinde değersizleşen dönemlik, uygulamada karşılığı olmayan, gereksiz, anlamsız, faydasız, karmaşık, yapımıza uymayan ve ulaşılması güç çalışmalar olarak gördükleri anlaşılmıştır. Öğretmenlerin, bu algılarının olası nedenleri için literatür yol göstericidir. Davies (1999), yapılmış çalışma sonuçlarının eğitim uygulamalarına aktarılabilir olmasının öneminden bahsetmiştir. Sarı (2006), yaptığı araştırmada, öğretmenlerin %27'sinin eğitim araştırmalarını takip ettiğini ve %33'ünün, araştırma sonuçlarından yararlandığını belirtmiştir. Ekiz (2006), yaptığı çalışmada, "Akademik Kültür" ile "Uygulama Kültürü" arasında bir boşluğun olduğunu belirtmiştir. Yıldırım, İlhan, Şekerci ve Sözbilir (2014), öğretmenlerin eğitim araştırmalarını takip edememe gerekçelerini, iş yoğunluğu ve zaman bulamama şeklinde ifade ettiklerini bildirmişlerdir. Ekiz ve Yiğit (2012), öğretmenlerin araştırma sonuçlarından nadir olarak yararlanmalarını, öğretmen ve akademisyenler arasında yaşanan iletişimsizlikle açıklamışlardır. Küçüktepe'nin (2013) yaptığı araştırmaya göre, öğretmenlerin %80.7'si "Program Geliştirme", %86.1'i "Öğretim Yöntem ve Teknikleri" ve %91.9'u da "Ölçme ve Değerlendirme" alanlarında eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. Korkmaz, Şahin ve Yeşil (2011), öğretmenlerin bilimsel araştırmalara yardımcı olma noktasındaki isteksizliklerini; araştırmacıların kendilerine isteksiz yaklaşımları, verilerin toplanması esnasında araştırmacıların nazik olmamaları, araştırma taleplerinin bıkkınlık derecesinde sık tekrarlandığını, araştırmaları gereksiz gördükleri ve amacına ulaşmayacağını düşündükleri şeklinde ifade etmişlerdir. Çepni ve Küçük (2003) ise, öğretmenlerin eğitim araştırmalarından istifade etmediklerini belirtmişlerdir. Burada kısaca temas edilen literatür bilgileri, çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, eğitim araştırmalarına karşı mesafeli duruşlarının muhtemel nedenleri sayılabilir. Yapılması gereken, bu öğretmenleri yetiştiren eğitim fakülteleri programlarına araştırma ile ilgili daha fazla ders eklemek ve öğretmenler ile öğretim elemanları arasında koordinasyon sağlamak olmalıdır. Bunun için, öğretmenleri yüksek lisans için teşvik etmek fayda sağlayabilir.

Katılımcı öğretmenlerin, eğitim araştırmalarına karşı olumsuz tutum sergilemeleri, cinsiyet değişkeni bakımından incelendiğinde, erkek öğretmenlerin (%54 oranında) kadın öğretmenlere (%46 oranında) göre daha olumsuz baktıkları görülmektedir. Kıdem değişkeni bakımından, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler (% 49 oranında) ile 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler (%51 oranında) arasında eğitim araştırmalarına bakış açılarında büyük bir fark olmadığı görülmektedir. Oysa genç öğretmenlerden beklenen, eğitim araştırmalarını daha çok takip etmeleri ve mesleki yaşamlarında uygulamalarıdır. Araştırma sonucunda, genç öğretmenlerin eğitim araştırmalarına olumsuz bakmalarında, eğitim araştırmalarını yeterince takip etmediklerinin, etkili olabileceği düşüncesi oluşmuştur. Yıldırım ve diğerlerinin (2014) Fen Ve Teknoloji Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarını Takip Etme, Anlama Ve Uygulamalarda Kullanma Düzeyleri üzerine yapmış oldukları

araştırmada; Öğretmenlerin çok azının (%10) düzenli olarak eğitim araştırmalarını takip ettikleri ortaya çıkmıştır. Yine öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik yaklaşımlarını inceleyen Şahin ve Arcagök (2013), öğretmenlerin eğitim araştırmalarını takip etme düzeylerinin %56,30 oranında olduğunu belirtmiştir. Bu ve benzeri araştırma sonuçları, branş öğretmenlerinin, eğitim araştırmalarına karşı neden olumsuz tutuma sahip oldukları bakımından önemlidir.

5. ÖNERİLER

1. Türkiye’de öğretmen yetiştiren Eğitim Fakültesi programlarında yer alan bilimsel araştırma ile ilgili dersler daha etkin işlenmeli.
2. Eğitim Fakülteleri, öğretim sürecinde öğretmen adaylarının bilimsel araştırmalara ilişkin tutumlarını olumlu yönde desteklemek üzere dersler müfredatta yer almalı ve buna ilişkin seminer, panel ve çalıştay gibi etkinlikler düzenlemelidir.
3. Mevcut branş öğretmenlerinin, eğitim araştırmalarına yönelik olumlu tutum takınabilmeleri için, bu öğretmenlerin lisansüstü eğitime teşvik edilmesi ve mümkün ise bunlara lisansüstü kontenjan ayrılması yararlı olabilir.
4. Eğitim bilim veya alan eğitimi çalışan araştırmacıların, çalışmalarına, branş öğretmenlerini paydaş olarak dahil etmeleri ve beraber yayın yapmaları, bu öğretmenlerin araştırma sonuçlarına yönelik tutumlarını olumlu yönde destekleyebilir.
5. Milli Eğitim Bakanlığı, mevcut branş öğretmenlerini, eğitim ve öğretim sahasında araştırma yapma, proje geliştirme bakımından teşvik edici önlemler almalıdır. Örneğin bilimsel araştırma ve yayın yapan öğretmenlere ödül verilebilir.

KAYNAKÇA

- Akşehirli, S. (2007). *Çağdaş Metafor Teorisi* www.ege-edebiyat.org/docs/257.doc 20.02.2017 tarihinde indirilmiştir.
- Ayaz, M.F., Oral, B. & Söylemez, M. (2015). *Türkiye’de Öğretmen Eğitimi İle İlgili Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi*. İlköğretim Online, 14 (2), 787-802.
- Aydın, İ. H. (2006). *Bir felsefî metafor “yolda olmak”*. Din bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, 6 (4), 9-22.
- Arnett, R.C. (1999). *Metaphorical Guidance: Administration as Building and Renovation*. Journal of Educational Administration, 37 (1), 80-89.
- Bassey, M. (1999). *Case study research in educational settings*. Buckingham & Philadelphia: Open University Press.
- Balcı, A. (2008). *Örgüt mecazları*. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- Clarke, R. H. (1997). *Five Metaphors for Educators*. Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, Chicago, March 24-28
- Çepni, S. & Küçük, M. (2003). *Eğitim Araştırmalarının Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Uygulamaları Üzerindeki Etkilerinin Belirlenmesi: Bir Örnek Olay Çalışması*. Eğitim Araştırmaları, 4 (2), 75-84.
- Çetin, M. & Evcim, U. (2009). *Örgütsel Kültürün Algılanmasında Metaforların Rolü*. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 28, 185-220.
- Davies, P. (1999). What Is Evidence-Based Education?. British journal of Educational Science, 47(2), 108-121
- Demir, G. Y. (2005). *Çevirenin önsözü*. G. Lakoff & M. Johnson (Yazarlar) Metaforlar: Hayat, anlam ve dil İstanbul: Paradigma. 11–15.
- Ekiz, D. (2006). *Sınıf öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumları*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 6 (2), 373-394.
- Ekiz, D. & Yiğit, N. (Mayıs 2012). *Öğretmen Adaylarının Eğitim Araştırmalarının Amaç Ve Çeşitleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23, 3-21.
- Everton, T., Galton, M., & Pell, T. (2000). Teachers perspectives on educational research: Knowledge and context. Journal of Education for Teaching, 26(2), 167-182.
- Fındıkçı, İ. (1997). “*Yine Öğretmenler Yeni Öğretmenler*”, Yaşadıkça Eğitim Dergisi, 27
- Gliner, J.A., Morgan, G.A. & Leech, N.L. (2015). *Uygulamada Araştırma Yöntemleri*. Nobel Yayınları. Ankara.
- Goatly, A. (2002). *Conflicting metaphors in the Hong Kong special administrative region educational reform proposals*. Metaphor and Symbol, 17 (4), 263-294. doi.org/10.1207/S15327868MS1704_2

- Güner, N. (2013). *Bir Labirentte Çıkış Aramak mı? Yoksa Yeni Ufuklara Yelken Açmak mı? On İkinci Sınıf Öğrencilerinden Matematik Öğrenmek ile İlgili Metaforlar*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 13 (3), 1929-1950
- Korkmaz, Ö., Şahin, A. & Yeşil, R. (2011). *Öğretmenlerin Bilimsel Araştırma ve Araştırmacılara İlişkin Düşünceleri*. Kuramsal eğitim bilim, 4 (2), 109- 127.
- Küçüktepe, C. (2013). *Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Belirlenmesi*. Abant İzzet Baysal Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 26-43.
- Lakoff, G.& Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago University of Chicago Press 276p.
- Lakoff, G.& Johnson, M. (2005). *Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil (Çeviren G.Y. Demir)*. İstanbul: Paradigma.
- Levine, P.M. (2005). *Metaphors and Images of Classrooms*. ERIC: EJ724893.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook: Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2008). *Öğretmen yeterlilikleri: Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan yeterlilikleri*. Ankara Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Moudafidou, A., Melliou, K. & Georgopoulou, A. A. (2011). *Educational Research And Teacher Development*. Procedia- Social and Behavioral Sciences, 31, 156-161
- Ocak, G. & Gündüz, M. (2006). *Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (2), 293-310.
- Özkan, R. (2005). *Birey ve Toplum Gelişiminde Öğretmenlik mesleğinin Önemi*. Milli Eğitim Dergisi, sayı:166.
- Saban, A. (2008). *Okula İlişkin Metaforlar*. Educational Administration: Theory and Practice, 55, 459-496.
- Sarı, M. (2006). *Araştırmacı öğretmen: Öğretmenlerin bilimsel araştırmaya ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 6 (3), 847-879.
- Semerci, Ç. (2007). *Program Geliştirme Kavramına İlişkin Metaforlarla Yeni İlköğretim Programına Farklı Bir Bakış*. C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 31(1), 139-154.
- Şahin, Ç. & Arcagök, S. (2013). *İlköğretim öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik yaklaşımları*. Bilgisayar ve Eğitim Araştırmaları Dergisi, 1, (2), 1-21.
- Tok, T. N. (2013). *Who is an education supervisor? A guide or a nightmare?* International Journal of Social Sciences and Education, 3(3), 752-769.
- Uçgun, D. & Ünal, E. (2015). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2, 85-94.
- Yaşar, Ş. & Girmen, P. (2012). *İlköğretim Öğrencilerinin Türkçe Dersi Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları*. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8 (3), 13-23.
- Yıldırım, A., İlhan, N., Şekerci, A.R. & Sözbilir, M. (2014). *Fen Ve Teknoloji Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarını Takip Etme, Anlama Ve Uygulamalarda Kullanma Düzeyleri: Erzurum Ve Erzincan Örneği*. Kastamonu Eğitim Dergisi, 22 (1), 81-100.
- Yıldırım, A. & Simsek, H. (2011) *Sosyal Bilimlerde Nitel Arastırma Yontemleri*. Ankara: Seckin Yayıncılık.

Citation Information

Erdamar, F. S. & Akpunar, B. (2017). Branş Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Algısı: Metaforik Bir Çalışma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 837-852.